

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 2009.11.24.
COM(2009)647 végleges

BIZOTTSÁGI MUNKADOKUMENTUM

KONZULTÁCIÓ A JÖVŐBENI „EU 2020” STRATÉGIÁRÓL

BIZOTTSÁGI MUNKADOKUMENTUM

KONZULTÁCIÓ A JÖVŐBENI „EU 2020” STRATÉGIÁRÓL

(EGT-vonatkozású szöveg)

Európa mélyreható átalakulások idejét éli

Az évtizedek óta legsúlyosabb gazdasági és pénzügyi válság hatására élesen visszaesett Európa gazdasági teljesítménye. A munkanélküliség az előrejelzések szerint 2010-re eléri a tíz év óta nem tapasztalt két számjegyű szintet.

A pénzügyi rendszer megmentését, valamint a kereslet és a bizalom fokozását célzó, állami beavatkozás formájában megvalósított együttes fellépések hozzájárultak a gazdasági összeomlás megakadályozásához. A válság azonban gyengítette ellenálló képességünket. Az EU-nak most még jobban kell törekednie az együttműködésre annak érdekében, hogy sikeresen kilábalhassunk a válságból, valamint hogy a korábbiaktól nagyon eltérő körülmények között alakíthassuk ki a közpolitikák új generációját.

A válság elmúltával új, fenntartható szociális piacgazdaságra kell áttérnünk, olyan intelligensebb és környezetbarátabb gazdaságra, amelyben jólétünk forrásává az innováció és az erőforrások jobb felhasználása válik, és amelynek legfontosabb inputja a tudás lesz. A gazdaság ezen új mozgatórugói segítségével könnyebben azonosíthatjuk a fenntartható növekedés új forrásait és teremthetünk új munkahelyeket azt ellensúlyozandó, hogy a következő években társadalmaink valószínűleg magasabb munkanélküliségi szinttel szembesülnek majd. Csak akkor lehetünk azonban sikeresek, ha szilárd szakpolitikai válaszlépéseket alakítunk ki és hajtunk végre. Ellenkező esetben fennáll annak a veszélye, hogy a lassú növekedés időszaka következik be, melyben Európának még nehezebb lesz kezelnie a ma előttünk álló fő kihívásokat.

A fenntartható növekedés megvalósításához olyan programról kell megállapodásra jutni, amely az embereket és a felelősséget helyezi előtérbe. A válság azzal fenyeget, hogy kárba veszik az uniós munkanélküliség 12 %-ról 7 %-ra való csökkenését eredményező évtizedes erőfeszítés. A válság miatt megszűnt munkahelyek pótlása érdekében új növekedési forrásokra van szükségünk.

Ennek az új megközelítésnek előnyt kell kovácsolnia a globalizáció és a kölcsönös egymásra utaltság világából, amely a válság hatására még inkább hangsúlyossá vált. Az EU-nak otthon és a G20-hoz hasonló nemzetközi fórumokon egyaránt azon kell dolgoznia, hogy megragadja a 2020-as célkitűzések megvalósításához alapvetően szükséges új lehetőségeket.

Az EU 2020 stratégiát úgy alakítják ki, hogy a jelenlegi lisszaboni stratégia helyébe léphessen, amely az elmúlt évtizedben az Unió reformstratégiáját képezte, és segítette az Uniót a jelenlegi válsággal való szembenézésben. Az EU 2020 stratégia a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében létrejött partnerség eredményeire épít, és az új kihívások kezelése érdekében megújítja azt. Azokra az előnyökre is épít, amelyeket az európai gazdasági fellendülés terve keretében a válságra adott egyeztetett válaszok eredményeztek. A Bizottság álláspontja szerint az EU 2020 stratégiának egyrészt azokra a kulcsfontosságú szakpolitikai területekre kell koncentrálnia, amelyeken az uniós és a tagállami szint közti

együttműködés nyújtja a legjobb eredményeket, másrészt a végrehajtás javítására a meglévő szakpolitikai eszközök jobb felhasználása által.

E konzultációs dokumentum célja az, hogy kikérje a többi intézmény és érdekelt fél véleményét az új megközelítésről. A Bizottság azt tervezi, hogy 2010 elején a tavaszi Európai Tanácsnak címzett hivatalos közleményt fogad majd el. A 2020-as célkitűzések sikeres teljesítése egy olyan, a haladás érdekében létrejövő partnerségtől függ, amely ötvözi a tagállamok nemzeti szintű fellépések iránti elkötelezettségét és a közösségi eszközök lehető legjobb kihasználását az Európai Unió szintjén. A Bizottság ezért közleményében felsorolja a nemzeti szinten szükségesnek vélt fellépéseket és a közösségi szintű fellépésekre vonatkozó részletes javaslatait is.

A kényszerítő tények felismerése és az új kihívások kezelése

A sikeres EU 2020 stratégiát a következőkre kell alapozni: a politikaformálók előtt a következő években jelentkező kényszerítő tények alapos értékelése, valamint a kezelendő kihívások helyes meghatározása.

A pénzügyi és gazdasági válság nagyon megterhelte az államháztartásokat, az üzleti szférát, a foglalkoztatást és a háztartásokat. A közpolitikát alakítóknak minden szinten meg kell találniuk annak a módját, hogy hogyan segítsék elő a dinamikus gazdasági növekedést, miközben korlátozottak az ehhez rendelkezésre álló költségvetési lehetőségeik. Amint újra ellenőrizhetővé válik a költségvetési hiány, úgy kell átalakítani a költségvetési kiadásokat, hogy lehetővé váljon a 2020-as célkitűzések megvalósítása. Az oktatáshoz és kutatáshoz hasonló előremutató területek kiadásainak csökkentése megnehezítené e célok elérését.

Az uniós szakpolitikák új célkitűzéseinek és irányának kialakítása során tekintettel kell lennünk arra, hogy az energia, a természeti erőforrások és a nyersanyagok megőrzése és hatékonyabb felhasználása, valamint a termelékenység növelése jelenti iparunk és gazdaságaink jövőbeni versenyképességének hajtóerejét.

Fel kell ismernünk azokat a kihívásokat is, amelyek Európa demográfiai jellemzőiből következnek. Már a válság előtti előrejelzések is azt mutatták, hogy demográfiai változásaink – vagyis a fiatalok egyre csökkenő aránya a teljes népességben – 2020-ra jelentősen csökkenthetik a lehetséges növekedést. A válság súlyosbította a jelenleg Európa előtt álló olyan, hosszú távú társadalmi kihívásokat, mint például az egyre növekvő bevándorló népesség integrációja, a szociális kirekesztettség és a gyermekszegénység, valamint az elöregedő társadalom tükrében a generációk között szükséges szolidaritás. E kihívások kezelése érdekében gyorsan és egyaránt növelni kell a férfiak és a nők foglalkoztatási arányát, valamint modernizálni kell a szociális védelmi rendszereket, hogy pénzügyileg kivitelezhető módon elégítsék ki társadalmunk jövőbeni igényeit.

Ez azt jelenti, hogy az új szakpolitikáknak érezhetően hozzá kell járulniuk a társadalmi kohézióhoz, kezelniük kell a munkanélküliséget, és ösztönözniük kell a társadalmi integrációt, miközben biztosítaniuk kell a munkaerőpiacok jó teljesítményét is. Ehhez újra kell gondolni az oktatási rendszereket és a munkaerőpiacokat, továbbá fokozni kell a mobilitást és Európa dinamizmusát, hogy kiaknázzuk innovációs és kreatív potenciálunkat.

Ahhoz, hogy intelligensebb és környezetbarátabb gazdasággá váljunk, valamint a gazdaság versenyképességének növelése érdekében fokozni kell a szakpolitikák koordinációját. Szociális, gazdasági és környezetvédelmi erőfeszítéseinknek együtt kell járniuk, ha teljesíteni

akarjuk a 2020-ra kitűzött tematikus prioritásainkat. E dokumentum segítségével a Bizottság szeretne véleményeket hallani arról, hogy az EU milyen módon határozhatja meg tízéves távlatú prioritásait oly módon, hogy azok a jelenlegi válságon való túllépés érdekében lehetővé tegyék az uniós és nemzeti szintek együttműködését, valamint új növekedési forrásokat mozgósítsanak, az új Lisszaboni Szerződés alapelveivel összhangban biztosítva a szociális és területi kohéziót.

Az EU 2020 stratégia kulcsfontosságú prioritásai

A fenntartható szociális piacgazdaság, illetve az intelligensebb és környezetbarátabb gazdaság kialakítása érdekében Európának kulcsfontosságú prioritások meghatározását kell ösztönöznie, és éveken át ezek megvalósításán kell dolgoznia. Egyetlen tagállam sem képes egyedül sikeresen kezelni ezeket a kihívásokat. Az uniós szakpolitika sem csupán a 27 nemzeti szakpolitika összege. Ha együtt dolgozunk a közös elképzeléseken, akkor az egész több lehet a részek pusztá összégénél. E stratégia az összes tagállam programja: a nagyoké és kicsiké, a régiéké és újaké, a magasan fejletteké és a még fejlődőké. A kibővített EU különböző fejlettségi szintekkel rendelkezik, ezért különböző szükségletei is vannak. Az EU 2020 célkitűzés mindannyiunk számára releváns, és hozzáigazítható a különböző kiinduló helyzetekhez és az eltérő nemzeti sajátosságokhoz, így ösztönözve mindannyiunk növekedését.

Hatalmas lehetőségek kínálóznak az emberek és a vállalkozások számára, ha megfelelően felvértezzük őket ezek kihasználására. A Bizottság célja Európa számára, hogy tudásalapú, megfelelően összekapcsolt, környezetbarátabb és mindenkire kiterjedő gazdaságként irányt mutasson, versenyezzen és prosperáljon, gyorsan és fenntartható módon növekedjen, magas foglalkoztatási szintet és szociális haladást érjen el. Ennek megvalósításához Európának megerősített és versenyképes ipari bázisra, modern szolgáltatási ágazatra és virágzó mezőgazdaságra, vidéki gazdaságra, valamint tengeri ágazatra van szüksége. Ha Európa elsőként tesz lépéseket a jövő társadalmának kiépítése érdekében, akkor jelentős előnyt kovácsolhat a versenyképes, innovatív termékek kifejlesztéséből, a jövő infrastruktúráinak bevezetéséből, új piacokra való bejutásból, valamint új, minőségi munkahelyek teremtéséből.

A pozitívumok azonban sokkal szélesebb körűek is lehetnek. A világra nyitott Európa továbbra is követendő példaként szolgálhat a többiek számára, terjesztheti értékeit, és erősebb munkaügyi, környezetvédelmi és biztonsági előírásokat mozgathat elő szerte a világon. Ily módon az EU globális vezető szerepet játszhat annak bemutatásában, hogy – ha megfelelő szakpolitikai keret áll rendelkezésre, valamint teljes mértékben kihasználja a Lisszaboni Szerződés új szereplői és strukturái által kínált lehetőségeket – lehetséges egyszerre biztosítani a folyamatos gazdasági dinamizmushoz szükséges nyitottságot, valamint tiszteletben tartani a polgáraink szociális és környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatos aggályait.

A Bizottság véleménye szerint a következő tematikus prioritások lesznek az EU 2020 stratégia célkitűzéseinek legfontosabb előmozdítói:

- (1) ***Tudásalapú növekedés általi értékteremtés.*** Gazdagabb lehetőségek és szorosabb társadalmi kohézió kínálkozik egy olyan világban, melyben az innováció a lényegi elem a termékek és az eljárások szintjén egyaránt, valamint sikerül kiaknázni az oktatásban, a kutatásban és a digitális gazdaságban rejlő lehetőségeket;

- (2) ***Az emberek lehetőségeinek növelése a befogadó társadalmakban.*** Az új képességek elsajátítása, a kreativitás és az innováció ösztönzése, a vállalkozói szellem fejlesztése és a különböző munkahelyek közti zökkenőmentes átjárhatóság nagyon fontos lesz egy olyan világban, amelyben a nagyobb alkalmazkodóképességért cserébe több munkalehetőség kínálkozik;
- (3) ***Versenyképesebb, összekapcsoltabb és környezetbarátabb gazdaság.*** Az EU-nak sokkal hatékonyabban kell versenyeznie, valamint növelnie kell versenyképességét azáltal, hogy kevesebb nem megújuló energiát és egyéb erőforrást használ fel sokkal hatékonyabb módon egy olyan világban, amelyben magasak az energia- és erőforrás-árak, és nagyobb az energiáért és erőforrásokért folyó verseny. Ez ösztönözni fogja a növekedést, és segíteni fogja környezetvédelmi céljaink elérését. A hagyományos termeléstől kezdve az induló csúcstechnológiáig valamennyi gazdasági ágazatra jótékony hatással lesz. Az infrastruktúrák fejlesztése és összekapcsolása, az adminisztratív terhek csökkentése, valamint az innovációk piaci elterjedésének gyorsítása, mind hozzá fog járulni ehhez a célhoz.

Ezek a prioritások fognak irányt adni az EU politikaalakításának az EU-n belül és kívül egyaránt. A nemzetközi együttműködés és a multilaterális kormányzás ösztönzése, beleértve a hatékony, tisztességes és szabályokon alapuló nemzetközi kereskedelmet és pénzügyi rendszereket is, szerves részét fogja képezni az EU 2020 stratégiának. A Bizottság várja a véleményeket a következő prioritásokról, amelyek véleménye szerint az EU 2020 stratégia fő hajtóerejét képezhetik.

1. Tudásalapú növekedés általi értékteremtés

A tudás képezi a fenntartható növekedés hajtóerejét. Gyorsan változó világunkban különleges szerepe van az **oktatásnak és a kutatásnak, az innovációnak és a kreativitásnak.**

Az **oktatás** megerősítése az egyik leghatékonyabb módja az egyenlőtlenség és a szegénység elleni küzdelemnek. Az alapvető képességek (olvasás, matematika és természettudományok) terén gyengén teljesítők magas számán sürgősen változtatni kell annak érdekében, hogy a fiatalok foglalkoztatási lehetőségei javuljanak, és az iskola után beléphessenek a munka világába. A korai iskolaelhagyás megakadályozása csökkenti azok számát, akik később kívül rekednek a munkaerőpiacon, és ezért a társadalmi kirekesztettség veszélye fenyegetné őket a jövőben. Nagyobb hangsúlyt kell helyezni a veszélyeztetett csoportokra, a nemek közti egyenlőségre és a társadalmi kohézióra annak érdekében, hogy senki se rekesztődjön ki a tudásból.

A világ legjobb egyetemeinek egy része Európában van. Azt kell azonban célul kitűznünk, hogy számuk növekedjen, és hogy ezeket az egyetemeket a tudás és a növekedés valódi hajtóerejévé tegyük. Ehhez nemcsak beruházásokra lesz szükség, hanem reformokra és szükség esetén konszolidációra is, szorosabb együttműködésre (többek közt az üzleti szektorral), valamint a változásokhoz való nyíltabb attitűdre. E változási folyamatok támogatása érdekében az európai egyetemek teljesítményét a világ legjobb egyeteméihez kell hasonlítani. Az európai egyetemek és kutatómunkájuk minőségének növelése együtt kell, hogy járjon a diákok mobilitásának növelésével, hogy a diákok új ismereteket és nyelveket sajátíthassanak el, tapasztalatot gyűjthessenek a külföldi élet és tanulás terén, valamint gazdagítsák kapcsolati hálójukat. Meg kell fontolni az Erasmus, Leonardo és Erasmus Mundus programok új szakaszba léptetését, melyeket nemzeti kezdeményezéseknek kell

kiegészíteniük, lehetőséget adva minden európai fiatalnak arra, hogy tanulmányaik egy részét egy másik tagállamban folytassák.

A hatékony, eredményes és megfelelő forrásokkal ellátott Európai **Kutatási** Térség elválaszthatatlan részét képezi az EU 2020 stratégiának. Az EU-nak fokoznia kell kutatási erőfeszítéseit az erőforrások összevonásával, fontos kutatási infrastruktúrák közös kiépítésével az egész Unióban, valamint a kutatás minőségének a világszintjéig való növelésével. Gyorsítani kell azt a folyamatot, melynek során a kutatási eredmények gyakorlati előnnyé válnak az európai vállalkozások és kkv-k számára, valamint maximalizálni kell ezeket az előnyöket – többek között a köz- és magánszféra nagy volumenű partnerségein keresztül. Kutatási helyszíneként Európa vonzereje és teljesítménye attól is függ, hogy sikerül-e egységes piacot megvalósítani és vonzó karrierlehetőséget kínálni a kutatók számára. A következő lépés egy olyan kutatási partnerség kialakítása az EU és a tagállamok között, amely a lehető legnagyobb szinergiát teszi lehetővé a többi szakpolitikai területtel, különösen az innovációval és az oktatással. Az EU-nak vonzóbb keretfeltételeket kell biztosítania az **innováció és a kreativitás** számára, a tudásalapú vállalkozások növekedését célzó ösztönzők által is. Különösen fontos kérdés a hitelekhez való hozzáférés, nem csupán a válság következményei miatt, hanem azért is, mert a növekedés néhány új forrása – például a kreatív iparágak – üzleti modelljéhez jobban igazodó, új típusú finanszírozást igényel. Az innovatív vállalkozásoknak hozzá kell férniük a növekedés összesített állami és magánforrásaihoz, például kockázati tőke formájában; ehhez a kis innovatív vállalkozások megerősödésének és növekedésének érdekében az adminisztratív eljárások egyszerűsítésének és technikai támogatásnak kell társulnia.

A szellemi tulajdonjogok jól működő rendszere lehetővé teszi e jogok eredményes és költséghatékony védelmét, innovatív vállalkozások beindítását, biztosítja a szerzők számára jogaik átlátható kezelését, segíti az egyetemek és kutatóintézetek tőkájének növelését azáltal, hogy eladhatják azokat az ötleteiket és találmányaikat, amelyek Európa kreativitásának, tudásának és kutatási kapacitásának fejlesztéséhez szükségesek.

A technológia és tudás terén meglévő erősségekre építve Európának teljes mértékben ki kell aknáznia a **digitális gazdaság** nyújtotta lehetőségeket. A digitális gazdaság remek lehetőségeket kínál a kkv-k számára a termelési és szolgáltatási ágazatban egyaránt, saját tevékenységükkel kapcsolatban vagy nagyobb vállalkozások szállítóiként. Az új innovatív kezdeményezések új, általában értékes munkahelyeket hoznak létre szerte Európában. Ezek fontos szerepet játszhatnak a regionális fejlesztésben. Európa fenntartható gazdasági fellendülésének és szociális fejlődésének ezért lesz fontos eleme az európai digitális menetrend, amely konkrét lépéseket tesz az egységes online piac megvalósítása felé. Az ehhez kapcsolódó termelékenységi előnyök ösztönzik majd az innovációt és a kreativitást; egyszerűsítik és hatékonyabbá teszik a közigazgatási szolgáltatásokat, valamint növelik a részvétel és a demokratikus véleménynyilvánítás lehetőségeit. Az internet-hozzáférés egyre inkább szükséges a polgárok számára ahhoz, hogy teljes mértékben részt vehessenek a mindennapi életben. Európának hatékony szakpolitikákra van szüksége a digitális integráció és a kapcsolódó ismeretek terén, valamint az internetes tevékenységekben való aktív részvétel és véleménynyilvánítás bátorításával kapcsolatban.

Az a cél, hogy 2020-ra igazi európai tudásalapú térség jöjjön létre, melynek háttérben világszínvonalú tudományos infrastruktúra áll, és amelyben az összes szereplő (diákok, tanárok, kutatók, oktatási és kutatóintézetek, vállalkozások) profitál majd a munkaerő, a tudás és a technológia szabad áramlásából (az 5. szabadság).

2. *Az emberek lehetőségeinek növelése a befogadó társadalmakban*

A válság utáni gazdaságban sok megszűnt munkahely helyett nem fognak újat létrehozni. Az EU intelligensebb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdasággá alakítása lendületet fog adni az új munkahelyek létrejöttének, és kezeli majd a munkanélküliség magas szintjét. Ezen átmenet során azonban jelentős erőfeszítésekre lesz szükség egyrészt annak megakadályozására, hogy bizonyos emberek a rendszeren kívül rekedjenek, másrészt a társadalmi kohézió biztosítása érdekében. Olyan új trendek vannak kialakulóban, melyek szerint az emberek karrierjük során többször lépnek be a munkaerőpiacra, illetve hagyják el azt, ahelyett, hogy a hagyományos utat járnák be (tanulmányok, munka, majd nyugdíj). Az új trend több lehetőséget kínál az embereknek. Ehhez azonban olyan keretre van szükség, amely megszervezi és támogatja ezeket az átmeneteket, valószínűleg a válság során tett intézkedések némelyikére építve (pl. a továbbképzéssel kombinált rövidebb munkaidő).

Új képességeket igénylő új munkahelyek fognak létrejönni. Kezelnünk kell a két munkahely közötti, illetve a képzés és a munkahely közötti átmeneteket. Ezen a területen kell teljes mértékben alkalmazni a **rugalmas biztonság** megközelítést. A kihívás abban rejlik, hogy megtaláljuk a legjobb módját egyrészt a munkaerőpiacok rugalmassá tételének a munkaszervezés és a munkaügyi kapcsolatok terén egyaránt, másrészt pedig az egész életen át tartó tanulás és a megfelelő szociális védelem jelentette biztonság megteremtésének. Hozzáférhetőbbé kell tenni az egész életen át tartó tanulást, az egyetemeknek pedig nyitottabbá kell válniuk az atipikus diákokkal kapcsolatban.

A **képességek** kulcsfontosságú elemét képezik Európa gazdasági és termelékenységi növekedésének, valamint munkahelyteremtésének. Az egész életen át tartó tanulás alapvető fontosságú a különböző munkahelyek és foglalkozások közti zökkenőmentes átmenet biztosításának, valamint a humán tőke elvesztéséhez vezető hosszú távú munkanélküliség megakadályozásának szempontjából. A digitális gazdaság jó lehetőségeket az egész életen át tartó tanulás részét képező távoktatás számára, valamint azon kommunikációs formák számára is, amelyek megváltoztatják a munka világát, csökkentik a távolságokat, és egyre több munkahely esetében valós lehetőséget teremtenek a nagy távolságról való munkavégzésnek.

Szükséges, de nem elégséges feltételt jelent annak biztosítása, hogy munkavállalóink rendelkezzenek a tudásalapú gazdasághoz való hozzájáruláshoz szükséges képességekkel. Jobban kell találkozni a keresletnek és a kínálatnak. Ösztönözni kell a munkaerő mobilitását, hogy az emberek ki tudják használni az új lehetőségeket azáltal, hogy oda költöznek, ahol leginkább szükség van képességeikre. Előre kell tekintenünk, és jobban össze kell hangolnunk a jövőben a képességeket a jövőbeni szükségletekkel, különösen az olyan új típusú állások esetében, mint a „zöld” munkahelyek és a többi növekedési terület, például az egészségügy tekintetében. Végezetül a növekedéshez való jelentős hozzájárulása ellenére a migrációban rejlő lehetőségeket nem aknázza ki teljes mértékben a politikaalakítás sem uniós, sem nemzeti szinten. Javítani lehet a bevándorlók foglalkoztatási arányát, különösen az olyan csoportokét, mint például az alacsony képzettséggel rendelkező bevándorlók, a nők, és a frissen érkezettek.

A **szegénység és a kirekesztés** valószínűleg legjobb ellenszere az, ha valakinek van munkája. Ez azonban önmagában nem garantálja a szegénység szintjének csökkentését vagy a társadalmi beilleszkedést. A válsághoz és az európai népesség elöregedéséhez igazított modern társadalombiztosítási és nyugdíjrendszerekre lesz szükség az átmeneti munkanélküliek megfelelő szintű jövedelemtámogatása és társadalombiztosítása érdekében. A

nem hatékony munkaerő-piaci szegmentáció kezelése is a szociális igazságosság növelésének egy módja.

Több munkahely létrehozása érdekében vállalkozószelleműbb kultúrának kell teret nyernie Európában, amely pozitívabban áll hozzá a kockázatvállaláshoz és az innovációs kapacitásokhoz. Az **önfoglalkoztatás** valós alternatíva kell, hogy legyen azok számára, akik nem régen veszítették el munkahelyüket. Ehhez azonban szükséges, hogy eltűnjenek az eltántorító tényezők e lehetőség elől: például az, hogy a legtöbb társadalombiztosítási rendszer hátrányosan kezeli az önfoglalkoztatottakat, valamint hogy a szociális és nyugdíj jogosultságok hordozhatóságának hiánya nem kedvez a másik tagállamba való költözésnek.

A 2020-as célkitűzés az, hogy több munkahely legyen, magasabb legyen a munkaképes korú népesség foglalkoztatási aránya, jobb minőségű és termelékenyebb munkahelyek szülessenek, valamint igazság, biztonság és lehetőségek teremődjenek meg azáltal, hogy mindenki számára valós esélyt adunk a munkaerőpiacra való belépéshez, az új vállalkozások alapításához, valamint modern és pénzügyileg fenntartható társadalombiztosítási és jóléti rendszerekkel segítsük a munkaerő-piaci átmeneteket.

3. *Versenyképesebb, összekapcsoltabb és környezetbarátabb gazdaság*

Európának versenyképesnek kell maradnia abban a jövőben, melyben viszonylag magasak lesznek az energiaárak, szén-dioxid-kibocsátási korlátozások lesznek érvényben, és jelentősen megnő az erőforrásokért vívott verseny. Az erőforrások – köztük az energia – hatékonyabb felhasználása, valamint az új, környezetbarátabb technológiák alkalmazása ösztönözni fogja a növekedést, új munkahelyeket és szolgáltatásokat hoz majd létre, és segíteni fogja az EU-t az erős feldolgozóipari bázis és az élénk szolgáltatási szektor fenntartásában, valamint a környezetvédelmi és éghajlatváltozással kapcsolatos céljainak megvalósításában. A jól működő termék-, szolgáltatás- és munkaerőpiacok biztosítása a siker előfeltétele. A gazdaság környezetbarátabbá tétele nem csupán új iparágak létrehozását jelenti. Legalább annyira fontos, hogy felgyorsítsuk Európa meglévő iparágainak modernizálását, melyek közül soknak a szerkezeti átalakítása már meg is kezdődött a válság következtében. E célkitűzések elérése alapvető fontosságú lesz, ha az EU-nak világszinten kell versenyeznie, ahol az összes ország keresi a megoldásokat ezekre a kihívásokra.

Ez azt jelenti, hogy a gazdaságnak hatékonyabban kell felhasználnia a nyersanyagokat, és azáltal kell **termelékenyebbé** válnia, hogy csökkenti az erőforrásokra nehezedő nyomást. Ez azt jelenti, hogy célzott szabályozással (pl. az energiahatékony termékek és rendszerek támogatásával), a kibocsátáskereskedelem segítségével, adóreformmal, támogatások és kölcsönök útján, állami beruházásokkal és a közbeszerzési politika alakításával, valamint kutatási és innovációs költségvetésünk átalakításával el kell mozdítanunk gazdaságunk súlypontját.

Az infrastruktúrák modernizálása és összekapcsolása, valamint a hálózatos iparágak hatékony versenyének biztosítása az egységes piacon kulcsfontosságú a versenyképesség javításához, ugyanakkor kézzelfogható előnyökkel is jár a fogyasztók részére. Alapvető fontosságú, hogy Európában beruházásokra kerüljön sor a fenntartható, nagy sebességű hálózatok terén. Európának minél előbb 100 %-os szélessávú lefedettségre van szüksége, és az üvegszál hálózatokba és a szélessávú, vezeték nélküli hálózatokba irányuló masszív beruházási programokkal kell elérnie a nagy sebességű internet teljes kiépítését.

A nagy sebességű internet kiépítésével együtt az intelligens és modern **közlekedési és energia**-infrastruktúra fejlesztése több célkitűzés megvalósításához is hozzájárul, köztük a szén-dioxid-mentesítéshez, a közlekedésbiztonsághoz, az energiabiztonsághoz, valamint hálózati gazdaságunk versenyképességéhez.

A közlekedési politika újragondolására lesz szükség annak érdekében, hogy széles körű változásokat lehessen elérni. A közlekedési hálózatok jobb integrációja, a közúti közlekedés alternatíváinak kifejlesztése, a tiszta technológiák ösztönzése, valamint az infrastruktúra fejlesztése lényeges szerepet fog játszani. Az olyan nagy európai projektek, mint a Galileo, a GMES, valamint a közúti, vasúti (ERTMS) és légi (SESAR) forgalom intelligens irányítása kulcsszerepet fog játszani a közlekedési hálózatok integrálásában.

2030-ra az EU jelenlegi villamosenergia-erőműveinek mintegy felét ki kell cserélni. Ha most megfelelő stratégiai beruházási döntéseket hozunk, villamos energiánk előállításának 2/3-a alacsony szén-dioxid-kibocsátás mellett és biztonságosabban valósulhat meg a 2020-as évek elejére. Ezzel összefüggésben az európai villamosenergia-szuperhálózat fejlesztése lehetővé fogja tenni, hogy jelentős mértékben növekedjen a megújuló energiák és a decentralizált termelés aránya. Az energiahatékonyság növelése azért is nagyon fontos, mert ez a legolcsóbb módja a kibocsátások, valamint Európa energiafüggettsége csökkentésének.

A növekedéshez és a munkahelyteremtéshez való jelentős hozzájárulása, valamint az innováció fejlesztése miatt friss megközelítésre van szükség az **iparpolitikában** ahhoz, hogy támogassuk az ipart az fenntarthatóság, az innováció és az emberek képességeinek fejlesztésében, amelyek ahhoz szükségesek, hogy az EU ipara versenyképes maradjon a világpiacon. Stabil és kiszámítható keretfeltételeknek kell segítenie az ipart abban, hogy kezelhesse a jövő versenyképességi kihívásait. A válságot követően számos ágazat vállalkozásainak kell majd kezelnie a feleslegessé vált szerkezeti kapacitások problémáját, az EU-nak pedig szociális szempontból elfogadható módon, egyenlő feltételek biztosítása mellett kell megkönnyítenie a szerkezeti átalakítást. Ehhez integrált iparpolitikára lesz szükség, amely ösztönzi a versenyképes piaci mechanizmusokat, és a fenntartható növekedés új forrásait fejleszti ki, hangsúlyt helyezve az innovációs kapacitásokra, az ökoinnovációra, valamint az új lehetőségeket hordozó technológiákra és képességekre. Ez az átalakítás arra is lehetőséget kínál majd, hogy javítsuk a szabályozási környezetet, növeljük a területi kohéziót, valamint előmozdítsuk a vállalkozásoknak jobban kedvező körülmények kialakítását, ösztönözzük a kkv-k fejlesztését, valamint támogassuk növekedési lehetőségeiket és nemzetközi piacra lépésüket.

Az ipar szerkezeti átalakításának időszakában kulcsszerepet fog játszani az állami támogatási politika az intelligensebb, környezetbarátabb gazdaság felé való átmenetben. Az állami támogatási szabályokat átdolgozták az elmúlt években. Az európai vállalkozások növelték termelékenységüket, és az egységes piac nyújtotta lehetőségek kihasználásával méretgazdaságossági előnyökre tettek szert. Most, hogy néhány ágazatban kiigazításra van szükség, a Bizottság figyelmet fog fordítani arra, hogy továbbra is az egységes piac legyen az EU növekedésének forrása, és hogy leküzdje a nemzeti védősancok kiépítésének veszélyét.

A 2020-as cél az, hogy a termelékenység fokozása és az erőforrásokra nehezedő nyomás csökkentése révén megvalósítsuk éghajlatváltozási és energiaügyi célkitűzéseinket, megerősítsük ipari bázisunkat, teljes mértékben kibontakoztassuk a kkv-k lehetőségeit, valamint megválaszoljuk a jövőbeli szükségleteket.

Tegyük a sikerért: kezdjük a válságból való sikeres kilábalással

Az EU első feladata nyilvánvalóan az, hogy sikeresen kilábaljon a válságból, olyan stratégiákat ösztönözzön, amelyek kiegyensúlyozott és fenntartható növekedést, valamint szilárd pénzügyi politikákat biztosítanak. A visszaesésnek és a pénzügyi megszorításoknak nagyobb hatása volt azokban az országokban, amelyek már korábban, a válságot megelőzően is jelentős egyensúlytalanságokkal vagy szakpolitikai gyengeségekkel küzdöttek. A különböző helyzetek különböző válaszokat igényelnek, ami felveti a koordináció kérdését. Az egyes országok és szakpolitikai területek szintjén tett különböző válaszlépések továbbgyűrűző hatásai miatt hatékony koordinációra van szükség az EU-ban. Különösen figyelni kell arra, hogy megmaradjanak az egyenlő feltételek a pénzügyi és üzleti ágazatokban, továbbá az egyeztetett uniós válságkezelési stratégiának figyelembe kell vennie a makrogazdaság szintjén továbbgyűrűző hatásokat.

A válság eredményeképpen nyomás nehezedett a pénzügyi forrásokra. A fellendülés támogatása érdekében ezért gyorsan meg kell oldani a pénzügyi rendszer még fennálló problémáit. A hitelhez való hozzáférés és a pénzügyi piacok hatékony felügyelete nagyon fontos lesz a fellendülés szempontjából, az értékalapú gazdaságba való átmenet sikere pedig az innovációk finanszírozásához szükséges tőke rendelkezésre állásától függ majd. A költségvetési politikáknak tükrözniük kell az új prioritásokat.

A legfontosabb kihívást most az jelenti, hogy hogyan lehet egyensúlyt teremteni a kereslet pénzügyi támogatásának rövid távon jelentkező folyamatos igénye és annak szükségessége között, hogy helyreállítsuk a költségvetések fenntarthatóságát és a makrogazdasági stabilitást. Fennáll a veszélye annak, hogy a fellendülés lassú lesz, és nem generál elegendő növekedést a foglalkoztatás terén ahhoz, hogy csökkentse a munkanélküliség magas szintjét.

Tegyük a sikerért: ágyazzuk be a meglévő eszközöket az új megközelítésbe

Annak érdekében, hogy sikeresen kilábaljunk a válságból, és teljesítsük az EU 2020 célkitűzéseit, a Bizottság véleménye szerint olyan konvergencia- és integrációs stratégiára van szükségünk, amely egyértelműbben elismeri az EU kölcsönös függőségének mértékét:

- A tagállamok közti kölcsönös függőséget, amely a nemzeti fellépések (pozitív vagy negatív) továbbgyűrűző hatásaiban nyilvánul meg, különösen az euroövezetben.
- A különböző kormányzati szintek kölcsönös függőségét (uniós, tagállami, regionális, szociális partnerek közötti és többszintű kormányzás).
- A különböző szakpolitikák, valamint a szakpolitikák és az eszközök kölcsönös függőségét, továbbá a szakpolitikai integráció jelentőségét az általános célkitűzések teljesítésében.
- A globális szintű interdependenciát – egyik tagállamunk sem elég nagy ahhoz, hogy lépést tartson a feltörekvő gazdaságokkal, vagy hogy egyedül hajtsa végre ezt az átalakítást.

A fenntartható szociális piacgazdasággá, azaz mindenkire kiterjedő, intelligensebb és környezetbarátabb gazdasággá válás kihívása nagyobb szakpolitikai koordinációt, hatékony szubszidiaritáson keresztül jobb szinergiákat, valamint megerősített partnerséget tesz szükségessé az EU és a tagállamok közt a közpolitikák kialakítása és végrehajtása során.

Integrálni kell a különböző szakpolitikai eszközöket, össze kell kapcsolni az intézményi reformokat, a jobb szabályozást, az új kezdeményezéseket és az állami beruházásokat.

➤ Az egységes piac teljes mértékű kiaknázása

Az **egységes piac** kerete teremti meg számunkra a fenti célok megvalósításához szükséges súlyt és méretet. Ez a központi eszköz biztosítja azt, hogy a polgárok valóban érezhessék a nagyobb versenyből származó előnyöket, és hogy a vállalkozások egyenlő feltételek mellett működhessenek – feltéve, hogy helyesen alkalmazzák az egységes piac szabályait, köztük az ágazati politikákra vonatkozókat is. Az EU azonban még mindig nem élvezheti a több mint húsz éve megteremtett egységes piacának valamennyi előnyét: továbbra is akadályok állnak a határokon átnyúló tevékenységek előtt, ami csökkenti a fogyasztók választási lehetőségeit, az árversenyt és a termelékenység fokozásának lehetőségét. Ahhoz, hogy az egységes piac hozzájáruljon az EU 2020 stratégia célkitűzéseinek megvalósításához, az EU-nak jól működő piacokra van szüksége, melyeken a verseny és a fogyasztók hozzáférése ösztönzi a növekedést és az innovációt. Az emberek lehetőségeinek növelése azt is jelenti, hogy a piacokat az emberek szolgálatába állítjuk. Lehetőséget kell adni az európai polgároknak arra, hogy teljes mértékben részt vegyenek az egységes piacban. Ehhez növelni kell képességüket és bizalmukat azzal kapcsolatban, hogy a határok túloldaláról vásároljanak árukat és szolgáltatásokat, különösen online úton.

Az egységes piac jelentős változásokon ment keresztül működésének megkezdése óta. Az egységes piacot az internet megjelenése előtt és azt megelőzően hozták létre, hogy az IKT-ágazat vált a növekedés egyik fő mozgatójává, valamint hogy a szolgáltatások az európai gazdaság ilyen meghatározó részévé váltak. Az új szolgáltatások megjelenése (pl. az olyan online szolgáltatásoké, mint az e-egészségügy) hatalmas lehetőségeket rejt magában. A Bizottság véleménye szerint az EU 2020 stratégia prioritásainak teljesítése érdekében sürgető szükség van azon töredezettségek megszüntetésére, amelyek jelenleg gátolják az online tartalmak áramlását és a fogyasztók és vállalatok hozzáférését, továbbá modernizálni kell az egységes piacot annak érdekében, hogy megfeleljen a jövő gazdasága igényeinek.

➤ Az EU 2020 stratégia globális kontextusba helyezése

Ez a program a globalizációt szem előtt tartva alakul ki, amely a következő évtizedben is az európai dinamizmus egyik legfontosabb hajtóereje marad. Nem csak az EU ismeri fel annak lehetőségét, hogy az intelligens és környezetbarát gazdaság növeli a versenyképességet és a jólétet; más országok is megfogalmaztak hasonló prioritásokat, és jelentős összegeket fektetnek be a környezetbarát technológiákba, az IKT-ba és az intelligens hálózatokba. Annak érdekében, hogy az élen maradhassunk, az EU-nak gyorsan ki kell használnia a lehetőségeket, valamint előre kell jeleznie a jövő trendjeit, amelyekhez alkalmazkodnia kell. A válság rávilágított az európai és a globális gazdaságok kölcsönös függőségének mértékére. A 2020-ra kitűzött céljaink teljesítése érdekében határozottan kell fellépnünk a G20-ban és a többi nemzetközi fórumon a fenntartható szociális piacgazdaságot megalapozó elvek globális szinten való előmozdítása érdekében.

A nemzetközi kereskedelem a növekedés, a foglalkoztatás és a beruházások egyik motorja az EU-ban. A WTO keretében és a bilaterális együttműködés szintjén egyaránt fel kell lépünk annak érdekében, hogy csökkenjenek a nemzetközi kereskedelem és beruházások előtt álló akadályok, valamint hogy ösztönözzük a nyílt és szabályokon alapuló globális kereskedelem kialakulását. Gazdasági és politikai kapcsolatainkat is el kell mélyítenünk a legfontosabb stratégiai partnerekkel, különös figyelmet fordítva a piacra jutásra, az energiához és

nyersanyagokhoz való hozzáférésre, valamint a környezetvédelmi és szociális célkitűzések előmozdítására.

- A Stabilitási és Növekedési Paktum lehetőségeinek teljes mértékű kihasználása a növekedés támogatása érdekében

A Stabilitási és Növekedési Paktum – a többi multilaterális felügyeleti eszközzel együtt – fontos szerepet fog játszani a költségvetési politikák irányításában, amelyeknek a költségvetési konszolidációra kell törekedniük, ugyanakkor rendelkezésre bocsátja azokat a költségvetési eszközöket is, amelyekre a fenntartható növekedés és foglalkoztatás megteremtéséhez van szükség. A költségvetések konszolidálásával egy időben a tagállamoknak át kell majd irányítaniuk közkiadásait az EU 2020 stratégia tematikus célkitűzései felé, hogy megtehessek a szükséges beruházásokat Európa jövőjébe. A jelentős költségvetési megszorítások idején még inkább fontos, hogy a szűkös erőforrásokat a fenntartható növekedésbe investáljuk. Az intelligensebb, összekapcsoltabb és környezetbarátabb gazdaság létrehozását célzó beruházások és strukturális reformok több bevételt fognak generálni, és meg fogják könnyíteni a költségvetések konszolidálását.

Ugyanakkor a jelentős átalakítás megvalósítása nem sikerülhet az emberekbe és a termelési kapacitásokba való beruházás nélkül. A gazdaság potenciáljának fejlesztése érdekében teljes mértékben végre kell hajtani a strukturális reformokat a növekedés új forrásainak megteremtése érdekében. A potenciális növekedést generáló és termelékenységfokozó intézkedéseken alapuló, megerősített **strukturális reformprogram** szintén profitál majd az uniós szintű koordinációból a tervezés és a végrehajtás során, nem utolsósorban az egységes piac működésének teljes mértékű kihasználása érdekében.

A Stabilitási és Növekedési Paktum még az elengedhetetlen költségvetési konszolidáció idején is teret enged a jövőbe való beruházásoknak. Ezek közé tartozik a kutatás-fejlesztésbe és új technológiákba, a minőségi oktatásba és készségfejlesztésbe, valamint az „intelligens” hálózatokba irányuló beruházások elsőbbsége. A beruházások mellett modernizálni kell a meglévő struktúrákat, beleértve a közigazgatás hatékonyságának növelését és a szabályozási reformot is.

- A politikai prioritások tükrözése az állami költségvetésekben

A költségvetési politikáknak tükrözniük kell az új prioritásokat, miután megállapodtak róluk. A Bizottság szándékában áll, hogy felvegye e prioritásokat a jövő évben közzétételre kerülő költségvetési felülvizsgálat pontjai közé, valamint a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslataiba. Hasonlóképpen a tagállamoknak is felül kell vizsgálniuk költségvetési kiadásait a minőség és hatékonyság javítása érdekében, valamint a jelentős költségvetési kötelezettségek ellenére módot kell találniuk a fenntartható növekedésbe történő beruházásokra. Ezzel egy időben új finanszírozási modelleket is ki kell próbálni (pl. PPP, illetve az EU vagy az EBB forrásainak növelése) a köz- és a magánszektor forrásainak összevonása, valamint hatásuk maximalizálása érdekében.

- Egyértelmű irányítás kialakítása az új stratégia hatékonysága érdekében

A stratégiát partnerségi megközelítésben fogjuk megvalósítani, korlátozott számú, kulcsfontosságú célkitűzés teljesítésén munkálkodva. Csak partnerségben lehet megvalósítani a stratégia speciális fellépéseit és célkitűzéseit, mivel uniós, nemzeti és regionális szintű fellépésekre is szükség van, és az e szintek közti együttműködés teszi csak lehetővé, hogy a

stratégiában rejlő valamennyi lehetőséget kiaknázzuk. A Tanács részéről a jövőbeni stratégiának az Európai Tanácsra kell fókuszálnia, hiszen ez a szerv biztosítja a szakpolitikák közti összhangot, illetve kezeli a tagállamok és az EU közötti kölcsönös egymásrataltságot. A Lisszaboni Szerződés új rendelkezései alapján ezért az Európai Tanácsnak kell irányítania a stratégiát, meghoznia a legfontosabb döntéseket és meghatározni a célkitűzéseket. A Tanács olyan formációi, mint például az ECOFIN-Tanács, valamint a vonatkozó tematikus Tanácsok saját hatáskörükön belül fellépve hajtják majd végre integrált módon ezeket a döntéseket, az EU 2020 stratégia hosszabb távú célkitűzéseinek teljesítése érdekében.

A Bizottság azt szeretné, ha az Európai Parlament sokkal nagyobb szerephez jutna az új irányítási rendszerben. A foglalkoztatás és az integrált iránymutatások terén játszott hagyományos szerepén túlmenően a Parlamentet bátoríthatnánk arra, hogy még az Európai Tanács tavaszi ülését megelőzően fejtse ki véleményét az EU 2020 stratégiáról.

Az EU 2020 stratégia végrehajtásához az érintettek – például a szociális partnerek és a civil társadalom – aktív támogatására van szükség. A stratégia sikeréhez az is elengedhetetlen, hogy az EU valamennyi régiója részt vegyen a megvalósításban. A Bizottság azt is szeretné, ha a nemzeti parlamentek részt vennének az új stratégia kidolgozásában.

Az Európai Tanács 2010. tavaszi ülésének el kell fogadnia a stratégiát a következő öt év vonatkozásában, a 2010 elején beterjesztendő bizottsági javaslat alapján. Az Európai Tanácsnak rögzítenie kell néhány fő célkitűzést, valamint meg kell határoznia az ezekhez kapcsolódó szakpolitikai fellépéseket, melyeket uniós és tagállami szinten partnerségben kell végrehajtani. Az Európai Tanács következtetései az uniós és tagállami szakpolitikákra vonatkozó iránymutatásokkal együtt a Szerződés rendelkezései között szereplő integrált iránymutatások alapját fogják képezni.

Fel fogjuk kérni a tagállamokat, hogy e célkitűzések mindegyikéhez saját helyzetüknek és kiindulási pontjuknak megfelelően határozzanak meg öt évre vonatkozó nemzeti célkitűzéseket. A Bizottság és az Európai Tanács minden évben nyomon követi a tagállami és uniós szinten elért haladást.

Vélemények

A Bizottság várja a véleményeket és javaslatokat a dokumentumban ismertetett elképzelésekkel kapcsolatban. Ezeket 2010. január 15-ig kell megküldeni az EU2020@ec.europa.eu címre.

A beküldött véleményeket közzétesszük az interneten, kivéve, ha a szerző nem engedélyezi személyes adatainak közzétételét arra hivatkozva, hogy e közzététel sértene jogos érdekeit. Ebben az esetben az észrevételek anonim módon tehetők közzé. A jelen konzultációs dokumentumra reagáló szakmai szervezeteket arra biztatjuk, hogy – amennyiben még nem tették meg – regisztrálják magukat az Európai Bizottság érdekképviselési nyilvántartásába (<http://ec.europa.eu/transparency/reg/in/>). Ezt a nyilvántartást az európai átláthatósági kezdeményezés keretében hozták létre azzal a céllal, hogy tájékoztatást nyújtson a Bizottság és a nagyközönség számára az érdekképviselők célkitűzéseiről, finanszírozásukról és szerkezeti felépítésükről.